

v Maribor, kder je vse mnogo dražje in sicer samo zato, ker je svojega očeta po otročji dolžnosti zvonuradno podpiral, ki se je pravdal z njegovim bratom. Proti temu pa se pušča tukaj adjunkt L., ki je s tukajšnim odvetnikom St. v prvi vrsti posvačen, kar je celo proti postavi, med tim, ko pisar S. kakor taki, kar je pisal pri kazenski sodniji, ni mogel celo nič storiti pri odlokah v civilnih zadevah, je vendar adjunkt L. vsak dan mogoče vloge svojega tasta rešiti in odločiti.

S. je vendar narodnjak, katerim takoj ne cvetejo rožice L. pa je nasprotnik in zato sme ostati.

Naš realni gimnazij, ki je našemu ljudstvu tako potreben, kakor ribi voda, gre tudi rakovo pot. Med tim ko je preteklo leto bilo v prvem tečaju 46 učencev, jih je letos samo 34, in prihodnje leto jih bo že spet manj, če se ne bode med učitelji nekoliko scistilo in se ne bode postavilo na narodno podlago.

Ker se noče pripoznati lastna krivnja, se vse riva, kakor povsod na duhovščino in na to, da je lani že mnogo učencev na odpiranje čakalo. Tudi zadnji izgovor ne velja, ker skušnje učijo, da se obiskovanje šol povsod od leta do leta množi, kder so razmere normalne. Kako pa bi si tudi mogel zavod zaupanje pridobiti, če učitelji ne zastopijo materne jezika svojih učencev; če ravnatelj, ki je ob enem tudi učitelj, s svojimi učenci samo po tolmaču občuje, če slovenske njih stariše, katerih jezika ne razumi, osorno odpravlja, če je strahovanje vsled upeljanja nesramnega liberalizma, slabo; če srenjski zastop, ki ima dobiček od zavoda, skorej celo nič ne stori, da bi se osoda učencev zboljšala, in uiti ni spravil klopi ob pravem času?

Pri vsem tem pa še uam deželni odbor zmirom pošilja celo nemške učitelje, če ravno je bilo mnogo sposobnih in izvrstnih slovenskih prosilcev, katerim se vendar navadno ne dajo službe.

Ne morem zapopasti, kako se nemški učitelji morejo predrzniti in stopiti kod učitelji med ljudstvo, kterega jezika ne razumijo. Nemški deželni zbor je po §. 19. odločil nemški učni jezik. Nemški deželni odbor pošlje na ti podlagi nemške ravnatelje, in ti predlagajo za druge službe spet samo nemške učitelje, ktere dež. odbor z radostjo imenuje. Vlada, ki bi morala čuti nad tem, da bi se izpeljavale postave, pa k temu molči, ali najde, če se interpelira, vse v najlepšem redu. Proti državni postavi ne more tudi deželni zbor sketpati. — Tako uravnane šole niso zavodi za izobraženje, temoč samo zavodi za germaniziranje in oskrbljenje Nemcev. Ni pač nič čez narodno ravnopravnost.

Iz Gorice. Pri nas so se v kratkem godile res prav zanimive stvari, ktere nas bodo zelo težko peljale do boljšega. Že danes teden sem Vam pisal, da so v našem deželnem odboru nastale velike razprtije zastran slovenskega uradovanja, in ker se niso mogle več poravnati, je dr. Lavrič v seji 14. oktobra pismeno napovedal, da če se ne obrže sklep, vsled kterega se ima uradom samo v italjanskem jeziku dopisovati, hoče stopiti iz odbora. Ker se vendar formalni in pravilni sklepi ne morejo lahko uničiti in je zato tudi ta ostal, je na to dr. Lavrič v seji 21. oktobra naznanil pismeno izstop iz deželnega odbora. Pod to odpovedjo sta tudi podpisana g. Matija Doljak, kot namestnik Lavričev v odboru, in dr. Zigon kot namestnik Gorjupov. Razlogi k temu so res važni, ali slovenski narod po tem tudi strašno mnogo zgubi, ker v taki službi se mu lahko zelo mnogo koristi. Za danes naj bo zadosti, ne morem več pisati, ker to me je zelo stajelo!

Iz monšberske okolice 28. okt. Eden izmed najbolj nenavadnih mostov na celem Stajerskem če ne na celem svetu, je gotovo most v Vapčji vasi v ptujsko-črnogorski fari. Žakaj pa nenavaden. Zategadelj; le navadni mostovi imajo naslonjalo imenovani most ga nima, namesto naslonjala ležijo križem pravi plohi na obeh straneh, kakor bi njih voda skupaj znosila; pri navadnih mostovih se luknje pridno in skrbno zadelujejo, ta most ima luknje, da bi lahko klobuk skoz nje metal; za popravljanje navadnih mostov se pripeljuje močna bruna, kdar se pri tem mostu kaj popravlja, kar se vsakih 50 let gotovo enkrat zgodi, se spravijo tjekaj hločeki, da bi si lahko ž njimi zobe iztrebili; navadni mostovi imajo trdne in močne mostnice, da se ni treba nesreče bati; tisti most ima švedraste, zveržene, sključene, prbke in slabe mostnice, da se tresejo, ako kdo kozo prek žene; čez navadne mostove se brez vsega strahu vozi; kdar do mosta v Vapčji vasi nekoliko težek voz pride, se

živina izpreže, se prazna trepetaje čez most spravi, potem se k vozu dolga veriga pripne in teža se tako — eins — zwei — drei — čez most vleče, most pa bruši, kakor bi Hrvatje koruzo mleli, ali bi se v megli k toči pripravljalo. Ali ni res, da je to nenavaden most? Tudi naj bolj prebrisan inženirji bi ne mogli lepšega mosta skupaj spraviti, kakor je ta, naj bi tudi do sodnega dne pisali, risali in malali! Škoda, da ne pride nobeden fotograf, da bi most fotografiral!

Nekdo, ki je most že večkrat videl.

Od sv. Jurja v slov. goricah. Mili „Slov. Gospodar!“ Le redkokrat dobivaš dopise iz tega kraja, in če jih dobivaš, še ti tedaj nič veselega oznaniti ne morejo. Tako tudi ta dopis, kterega ti neki rojak iz slov. goric prinaša, nič veselega ne oznanj in to zlasti zavoljo nemškutarstva, ki v teh krajih naši mili majki Slavi neizmerno veliko škoduje. Tako je tudi pri sv. Jurju v slov. goricah. — Farmani te županije so nekdanj med svojimi sosedi, dokler se še niso hodili v Maribor vsako saboto nemškega „cajt-gajsta“ učiti, kateri jim veliko denarjev požre, zavolj premoženja in šole veliko veljali. Bila je tukaj pod Grösslingerjem tako imenovana „Musterschule“, ali kakor bi jo zdaj imenovali izgled nemškutarške šole, ker je tedaj vsaka šola, ktera je naše uboge Slovence bolj ponemčiti ali ponemškutariti mogla, veljala za „Musterschule.“ Pa jaz zavolj tega g. Grösslingerju, kterega že davno hladna zemlja pokriva, ni hudega očitati nočem, saj on tega ni kriv bil, če je moral ljudstvo v nemškem jeziku poučevati, temuč vlada, ki je na slovensko zemljo nemške učitelje pošiljala. Seme, ktero se je tukaj zasejalo, že obilega sadu nemškutarstva prinaša. Videlo se je to pri zadnji volitvi za deželni zbor, kjer je med sedmimi volilci le eden narodno glasoval, in ta je Fr. Kurnik, priprost kmet, ali udan svoji materi Slavi in vnet za Slovenijo. In zdaj, ko smo Slovenci tako daleč že prišli, da so naše šole že vendar en malo v slovenskem smislu uredjene, še imamo veliko drugih napak, med temi napakami se pri sv. Jurju nahaja tudi ta, da so napisani na križev potovih kipih nemški. Kaj si mora priprost Slovenec misliti, če celo v cerkvi nemško besedo nahaja? Drugega nič, kakor da je tudi ta beseda sveta, ker se na najsvetejšem mestu nahaja. —

Ker so tedaj ti napisani za priprostega Slovenca uganjka, si išče sredstva, s kterimi bi on to uganjko rešil in to sredstvo drugo ne more biti, kakor nemštvo. Da ne lažem, so mi že mali otroci pravili: Kaj, da bi jaz nemški znal, bi vendar razumel, kaj je v cerkvi na kipih zapisano. Če že mali otrok tako pravi, potem vemo, kako daleč smo prišli. Deček, če velik mož postane, tudi ne bo drugače govoril. — Pa ne samo to, tudi odrasčeni ljudje so mi djali, če sem jim kaj o Slovenščini razlagal: „Kaj boš nam pravil, če imam o v cerkvi same nemške napise, tedaj veš, da še je gosposka hujša, če bi se pred njo slovenski govorilo, ker je bolj stroga, nego cerkev.“ Gospod župnik in g. kaplan, obadva sta narodna duhovna, moreta li kaj takega v cerkvi trpeti? V imenu Slovencev vaju dopisatelj prosi, odpravita to zmoto iz cerkve in ne pustita, da bi se še dalje nemščina po cerkvenih stenah razpenjala; slovenski napis naj se po vsej cerkvi, kjer so zdaj nemški, napravijo, in videla bodeta, da malo zrnce, ki bo med slovensko ljudstvo padlo, obilega cvetu in sadu prinese. —

Tako moj mili „Slov. Gospodar“ sem se ti pritožil, ali bode glas moje pritožbe kaj dosegel, tega ti zdaj povedati ne morem. Zraven pa ti naznanjam, da ti hočem večkrat dopise iz tega kraja pošiljati, ako ti bo ljubo, njim svoje predalčke odpreti. Z Bogom. J. P.

Politični ogled.

Dunajska vlada je razglasila uredbo, ki odločuje strogo postopanje proti onim deželnim brambovcem, ki ne bi hoteli priseči vojaške prisege.

Ministerska kriza je na Dunaju še vedno na dnevnem redu. Potocki se je pred kratkim spet pogovarjal z Rechbauerjem, in pravi se, da bi ga rad pridobil da stopi v ministerstvo. Res prav čudne stvari se godijo v naši Avstriji, ministerstvo sprave hoče imeti Rechbauerja med seboj! Rechbauerja, ki ima celo nasprotni program! — Svet se meša! — Kaže pa se v vsem, da sedajno ministerstvo ne bode dolgo več životarilo, ker ne stori celo nič odločnega niti na eno niti na drugo stran, in tako ž njim nobena stranka

ni zadovoljna. Ustavoverneži hočejo, da naj odstopijo vsi ministri in se naj izvolijo drugi iz njihove sredine. — No se vé da! — Taaffe vendar naj ostano kot cesarjev ljubljeneec. S Stremayerjem tudi niso več zadovoljni, ker ni zadost energičen. Kar morebiti pride od tod, da hoče vsem po volji storiti.

Na Češkem se zdaj še zmirom delajo zvonredne priprave za neposredne volitve v državni zbor, ki bodo 7. t. m. Vlada in narodna stranka napenjate vse mogoče strune, da spravite svoje v zbor.

V ogerskem državnem zboru tirjajo, da se revidira sprava z Avstrijo sklenjena. Poslanec Tisza — levčnik — je tudi stavil v zboru nasvet, naj vlada potrebno skrbi, da se napravi avstrijska armada, ki bode odgovarjala vsem tirjatvam nove vojne vednosti, da pa se mora armada razdeliti na dva kosa, tako da ogerski oddelek pride iz rok neodgovornega skupnega ministra in menda v roke ogerskega bramborskega ministra. — Tako gre — če se komu podá prst, hoče celo roko! —

V ogerski spodnji zbornici je poslanec Irany predložil, naj se da spet Miletiču svoboda, predlog je vendar z majhno večino padel.

Iz Hrvaške. Deželni zbor se bo začel 10. novembra in bode zboroval do konca decembra.

Ban Rauch je škofom naznanil, da je v Hrvaški zopet vpeljan „Placetum regium“.

Iz Francoske. V Toursu je Gambeta izdal proklamacijo, v kateri se Franuskemu ljudstvu naznanja, da se je trdnjava Metz podala. V tej proklamaciji pravi vlada, da je Bazaine izdajec, da je sodelavec moža od Sedana — Napoleona — in sokrivec usiljenec — Prusov. — Proklamacija tirja od Francozev, naj se pod varstvom republike v naj vekši nesreči spet sarmi omladijo, naj zajemajo iz moralnosti in socialne politike. Francoska se ne more nikdar podati, dokler le še za en palec posvečene zemlje ima. Ne smemo opešati, temuč moramo sami po sebi ohraniti si svobodo, neodvisnost in celoto Francoske.

Italijanska vlada je v Rimski razglasila tiskovno postavo in je rekla, da je vsled te postave oseba sv. očeta postavljena v ednake razmere, kakor oseba kralja posebno, kar se tiče hujškanj k napadu na papeža in njegovega osebnega razžaljenja sploh. Tudi poslanci na papeževem dvoru imajo one iste pravice, kakor poslanci pri drugih vladah in njih razžaljenje se bode ostreje kaznovalo.

Novičar.

(G. dr. Muršec Jože,) iskren rodoljub, bivši profesor verozakona na viši realki v Gradcu, je prosil za penzijo, katero so mu dovolili, in ob enem se mu je tudi izrekla zahvala za njegovo večletno delovanje.

(Frančiškanski profesorji) v Novem mestu so vendar prisegli na ustavo.

(G. dr. Vincenc Kljun) dvorni svetovalec in še Bog vé kaj vse. Na Dunaju se je pred kratkim vršila pred deželno sodnijo velika pravda o zadevah družbe za vvarovanje in izvažanje blaga, pri kateri so se godile velike goljufije. Tožen je bil načelnik družbe Auspitzer in tudi dr. Kljun je bil za pričo poklican pred sodbo zato, ker je bil Verwaltungsrath pri tej družbi. G. Auspitzer je pri tej priložnosti o Kljunu tako zanimive in grozne stvari pripovedoval, da se zdaj njegovih tovarših dvorni in ministerialni svetovalci posvetujejo, kaj jim je storiti proti takemu tovaršu. Morebiti ne bodo hoteli dalje z njim vred služiti. Kranjski veliki posestniki morajo pa res zdaj prav ponosni biti, da imajo tako imenitnega zastopnika, čegar židovstvo se zdaj po vseh časnikih raglaša.

(† Štefan Kočevar.) Spet smo prisiljeni s žalostnim srcem naznaniti dragemu našemu narodu, da mu je pred kratkim neusmiljena smrt vzela vernega sina. Št. Kočevar, sin dobroznanega in izvrstnega rodoljuba dr. Kočevarja v Celju, je namreč po dolgi hudi bolezni umrl v 24. letu svoje starosti. Bil je doktorand pravoslovja. Obžalujemo domovino, obžalujemo očeta, obžalujemo vso rodovino, ki je zgubila tako nadepolnega mladenca. Bog mu daj večni mir.

(Slovenska realka v Gorici) se ni dovolila. Mi Slovenci pač nikakor ne moremo dobiti svojih šol, temuč z našimi denarji zmirom plačujemo ptuje šole. — Lepa ravnopravnost.

Učiteljska služba.

Za dvorazredno ljudsko šolo pri sv. Križu blizu Ljutomera je razpisana služba podučitelja. Dokler ne bode plača učiteljev po novi postavi vredjena, bo podučitelj dobival na leto 50 gold. plače in 48 gold. pripomoči od deželnega odbora, brezplačno stanovanje in oskrbovanje. — Prosilci, ki znajo dobro oba deželna jezika, se naj oglasijo pri okrajnem šolskem svetovalstvu v Ljutomeru najkasneje do konca novembra 1870. leta.

Okrajno šolsko svetovalstvo v Ljutomeru 21. okt. 1870.

H a a s, l. r.

c. k. okrajni glavar kot predsednik.

Zahvale.

Štejem si za dolžnost izreči javno zahvalo slavnemu generalnemu opravilstvu

zavarovalno društvo „VICTORIA“

ki je moj kvar, kterega mi je napravil ogenj 28. septembra t. l., taki in popolnoma pripoznal ko sem ga naznanil, in meni že tudi danes, po ognju napravljeno škodo popolnoma izplačal z 4159 gold. 43 kr. Za to ravno tako hitro kakor vljudno postopanje se ne zahvaljujem samo omenjenemu društvu, temoč ga tudi zavarovalnemu občinstvu prav vroče priporočam.

Gyüre 6. oktobra 1870.

Aron Frid. Püchter.

Za natančno, brez vsakega odbitka izplačano povrnitev vse škode, katero mi je napravila strela, izrekam tukaj svojo srčno zahvalo zavarovalnemu društvu „VICTORIA“ in si štejem za dolžnost, zarad občne koristi priporočati prav vroče to zavarovalno društvo vsakemu posestniku.

Lind pri Velikovecu.

Andreja Pogačar.

Janez Perlonig, Janez Wirth, priče.

Podpisani se čuti ugodno prisiljen izreči dolžno zahvalo slavnemu zavarovalnemu društvu „Victoria“ za hitro in popolno povrnitev škode, ktera ga je zadela po ognju, in ob enem tudi priporočati to društvo vsem, za zavarovanje proti ognju.

Laški trg, meseca oktobra 1870.

Seb. Oiks.

Tržna cena pretekli teden.

	V Varaž-		V		V		V	
	fl.	k.	fl.	š.	fl.	k.	fl.	k.
Pšenice vagan (drevenka)	4	44	4	75	5	20	4	40
Rži	3	54	3	50	4	—	3	70
Ječmena	3	—	3	15	3	50	3	20
Ovsa	1	90	1	90	2	30	2	—
Turšice (koruze) vagan	2	58	3	70	3	40	3	—
Ajde	2	50	3	—	3	50	2	50
Prosa	2	80	2	95	3	50	2	80
Krompirja	1	25	1	70	1	30	1	—
Govedine funt	—	20	—	27	—	26	—	26
Teletnine	—	24	—	30	—	26	—	26
Svinjetine črsteve funt	—	30	—	28	—	26	—	26
Drv 36" trdih seženj (Klafter)	9	—	10	50	8	50	11	50
" 18" "	—	—	—	6	30	0	—	—
" 36" mehkih "	4	—	—	—	6	20	7	50
" 18" "	—	—	4	60	—	—	—	—
Oglenja iz trdega lesa vagan	—	80	—	60	—	50	—	80
" " mehkega "	—	50	—	50	—	45	—	70
Sena cent	1	20	1	80	1	70	2	20
Slame cent v šopah	1	76	1	60	1	—	1	60
" " za steljo	1	—	1	20	0	70	1	—
Slanine (špeha) cent	44	—	42	—	40	—	38	—
Jajec pet za	—	8	—	10	—	10	—	10

Napoleondor velja 9 fl. 78 kr. a. v.

Ažijo srebra 120.—.

Narodno drž. posojilo 67.20.

Loterijne srečke.

V Trstu 29. oktobra 1870: **17 82 30 68 23**

Prihodno srečkanje je 12. novembra 1870.